

Una hora d'espectacle en què la literatura infantil i juvenil es va convertir, per un dia, en el centre de la cultura catalana. I ho va fer de la mà de l'activista, adaptador, amable, autodidacte, caminador, col·laborador, constant, corrector, difusor, discret, excursionista, exigent, fàbria, gramàtic, humil, juganer, mestre, observador, popular, rondaller, savi, traductor, útil... Cinquanta-sisè Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Més d'un centenar de «sinònims d'Albert Jané» que quedaven recollits al programa de mà, un devessall de paraules en homenatge a l'autor del *Diccionari de sinònims* i de milers de textos que han sigut les primeres lectures de diverses generacions de catalans.

Gerard MUIXI I TEJADO

Renovació de la placa en homenatge a Joan Coromines i Vigneaux al pla de Perosa (Alt Àneu, Pallars Sobirà, 22 de juny de 2024). – El pla de Perosa, situat a uns 1.500 metres d'alçària, és una de les cruïlles mítiques del Pirineu. Confluència dels camins que transiten entre la vall d'Isil (valls d'Àneu, Pallars Sobirà), el Coserans (Arieja, Occitània) i la Vall d'Aran, que té la seua continuïtat natural en el Comenge (Alta Garona, Occitània). Des de Perosa hom accedeix amb facilitat a dos dels grans punts de trobada històrics entre pobles catalans i occitans veïns: a través del bosc de Bonabé, a l'aplec marià de Montgarri, on tradicionalment aranesos, pallaresos i gascons celebren el romiatge en honor de la Mare de Déu del mateix nom cada 2 de juliol, i l'aplec de Salau, aquest civil i de caire reivindicatiu, on catalans i occitans vinguts d'arreu reclamen un pas per unir dos territoris (Pallars i Coserans) amb forts lligams històrics i humans, però difícilment accessibles mútuament des de la xarxa de carreteres actual. No és pas d'estranyar, doncs, que Perosa fos l'indret triat, l'any 2005 i en ocasió de la celebració del centenari del naixement de Joan Coromines, per a col·locar-hi una placa en record i homenatge a l'il·lustre lingüista, a qui devem les primeres i completíssimes descripcions tant del pallarès com del gascó de la Vall d'Aran, així com de la toponímia, especialment preromana, d'aquest bocí del Pallars. Efectivament, en el marc de la visita que la Secció Filològica (SF) de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) feu a Esterri d'Àneu el juliol d'aquell any, s'hi col·locà una placa que el pas del temps i les inclemències pròpies de l'indret han deteriorat, fins al punt de fer-la gairebé il·legible. És per això que, a partir de l'acord entre el Consell Cultural de les Valls d'Àneu (CCVd'À) i la delegació a Lleida de l'IEC, amb la col·laboració activa de la SF i de l'ajuntament d'Alt Àneu, el 22 de juny de 2024 es procedí a col·locar-hi una nova placa que reprodueix fidelment l'anterior amb el text «La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, el Consell Cultural de les Valls d'Àneu i l'Ajuntament d'Alt Àneu en homenatge a Joan Coromines i Vigneaux amb motiu del centenari del seu naixement. Juliol de 2005/juny de 2024». Una activitat que es va celebrar dins la programació inclosa a «Àneu en moviment 2024» del CCVd'À. L'acte, íntim i sentit, comptà amb els parlaments del Sr. Ferran Rella, president del CCVd'À; Laura Tristany, alcaldessa d'Alt Àneu; Nicolau Dols, president de la SF, i Ramon Sistac delegat a Lleida de l'IEC. Tots els parlaments coincidiren a destacar el valor de l'obra de Coromines per a l'estudi del català i de l'occità a través del seu treball ingent i infatigable i del seu amor per la llengua i la terra, i el valor simbòlic de Perosa com a metàfora de l'espai cultural i lingüístic compartit entre els Països Catalans i Occitània, així com el valor afegit de la col·laboració i la interacció entre les institucions culturals i el territori. Amb posterioritat i com a cloenda, els assistents feren una visita guiada a l'entorn natural. Com a anècdota cal ressenyar que, tot i que l'acte era necessàriament de petit format a causa de la poca accessibilitat de l'indret, comptà amb una nodrida presència d'excursionistes que es trobaven per la zona i es van interessar per l'obra del nostre admirat lingüista.

Ramon SISTAC
Institut d'Estudis Catalans